

NVWG Budoveteranen naast de tatami's

“Kijk eerst naar de mens dan komt de rest vanzelf bovendrijven.” (Jaap)

Een interview bij: **Jaap Nauwelaerts de Agé**
20-11-2014

Door Willem van Boeschoten, Lex van Heumen en Dick Mulder namens de NVWG.

Op donderdag 20 november 2014 arriveerden wij om tien uur in de bosrijke omgeving van Bloemendaal, achter de sportacademie **Nauwelaerts de Agé**, waar Jaap samen met zijn vrouw woont in een rustieke villa van rond 1880.

Tussen de fraaie inrichting ontwaarden wij vele internationale certificaten, onderscheidingen, diploma's en foto's van de judosport, ontmoetingen met onder andere de Paus in Rome, Prins Reinier van Monaco en leden van verschillende koningshuizen, van het I.O.C. en vele prominenten en sporthelden van over de hele wereld; teveel om op te noemen!

Jaap was een vriend van **Anton Geesink** en na diens dood op 27 augustus 2010 is hij nu de enigste 10^e dan judo in Nederland.

Door een infectie is Jaap aan een rolstoel gekluisterd, fysiek 97 jaar, maar met de geest van een man van 47; ambitieus, enthousiast en energiek. Zorgzaam bijgestaan door zijn charmante vrouw van 83, die alle gevraagde data en andere info accuraat aanvult. Inmiddels zijn zij al meer dan 60 jaar getrouwd. Hun dochter en schoonzoon vormen de directie van Sportacademie Nauwelaerts de Agé te Overveen.

Terwijl we genoten van het traditioneel door ons meegebrachte gebak zetten wij de doelstelling van de **NVWG** uiteen. Jaap wilde graag weten uit welk “*judonest*” wij kwamen en dat vertelden we hem kort, waarna het interview waarvoor we uiteindelijk kwamen van start ging.

Jaap werd geboren op 21 november 1917 in Den Haag, waar hij opgroeide als een buitengewoon sportieve knaap, die een sterke ambitie had voor elke sport, als die hem tenminste aansprak. Als lid van gymnastiekvereniging Olympia wilde hij graag gymnastiekleraar worden. Na de Mulo werd de sportopleiding door omstandigheden de Handelsdagschool. Hij kreeg een tijdelijke baan bij de Centrale Werkplaats van de PTT, waar hij al snel trainer werd van het voetbalelftal.

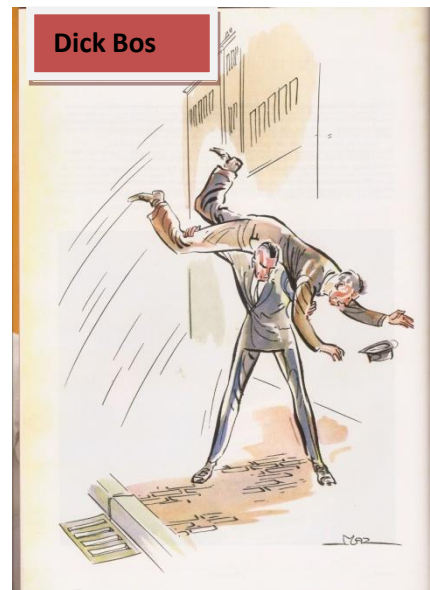
In 1937, op twintigjarige leeftijd, voetbalde Jaap bij HBS, turnde, schaatste (ook als deelnemer van de Elfstedentocht), gaf biljartles (biljarten had hij zich eigen gemaakt in het Café Restaurant van zijn ouders) én begon met Jiu Jitsu bij Maurice van Nieuwenhuizen in Den Haag. Die lessen vonden plaats in een gewone huiskamer op een houten vloer met daarop een paar oude matrassen. Als kleding droegen ze een oud ruim zittend kostuum. Op 29 januari 1939 richtte Maurice van Nieuwenhuizen de **Nederlandsche Jiu Jitsu Bond** (N.J.B.) op.

Vóór de Tweede Wereldoorlog werd Judo nagenoeg niet beoefend in Nederland. Als gevolg van het bombardement op Rotterdam in 1940 trok judoleraar **Johan van der Bruggen**, omdat zijn judoschool gebombardeerd was, in bij **Maurice van Nieuwenhuizen**. Zo kwamen **Jaap, Gé Koning, Jan Snijders, Wim Boersma en Jan van der Horst** voor het eerst in aanraking met judo. Johan van der Bruggen had de eerst beginselen van het judo geleerd van een Japanner tijdens zijn verblijf in Nederlands Indië.

Bij Maurice van Nieuwenhuizen trainde ook de striptekenaar **Alfred Mazure**. Samen met Maurice stond Jaap model voor de befaamde boekjes van **Dick Bos**.

Jaap gaf inmiddels ook les bij Maurice en hij wist, dat hij met deze sport zijn geld wilde verdienen. Overal in Nederland gaven zij Jiu Jitsu demonstraties, vaak muzikaal

ondersteund door het bekende orkest van "The Ramblers". Enkele van deze demo-shows zijn vastgelegd door het Polygoon Journaal.

Gedurende de oorlogsjaren, waarin Jaap ook deelnam in het verzet, ging het lesgeven in Jiu Jitsu gewoon door. Na een heftige achtervolging moest Jaap onderduiken in Enschede, waar hij ook weer gewoon doorging met lesgeven, nu bij sportschool Meijer. Na zijn terugkomst in Haarlem begon Jaap met geven van "Weerbaarheidstrainingen voor boeren en burgers" in een bollenschuur waar al heilgymnastiek en sportmassage werden gegeven. Naast de bekende voetbal scheidsrechter Leo Horn traiden ook de CEO van de Hoogovens bij hem. Betaald werd er in natura (voedsel).

Aan het eind van de oorlog had Jaap zijn eigen sportacademie in Overveen, waarin hij de eerste was met een zelf uit Finland geïmporteerde sauna.

Zijn vrouw verzorgde de balletlessen.

Tussendoor behaalde Jaap in 1946 ook de A-licentie van de KNVB en werd benoemd als trainer bij de Belgische Voetbal Vereniging Beerschot. Als gevolg van het plotselinge overlijden van zijn vader moest hij echter terug naar Nederland, wat het einde betekende van zijn buitenlandse avontuur.

Na afloop van de Tweede Wereldoorlog werden alle Jiu Jitsu en Judo instructeurs verplicht een erkend leraarsdiploma te halen, waarvoor iedereen een officiële herhalingscursus moest volgen. De deelnemers aan deze bijscholingscursus waren zeer ontevreden over het niveau van de docent Johan vander Bruggen, maar niemand durfde dit te uiten. Met uitzondering van Jaap, die vervolgens wegens belediging van een lid van de bond voor zes maanden werd geschorst. Ondanks dat behaalde Jaap wel zijn leraarsdiploma en ging tegen zijn schorsing in beroep, die vervolgens werd opgeheven. Om verder te kunnen groeien in de judosport moest men naar het buitenland. In Nederland bestond nagenoeg nog niets op judogebied. Dus ging men trainen bij **Kawaishi, Jean de Herdt, Koizumi, Michigami, Mifune en Abe.**

In 1948 behaalde hij in Frankrijk bij Guy Verrier zijn 1^e kyu graad judo.

Jaap reisde heel Europa af om zijn kennis op het gebied van Judo te vergroten en leerde heel veel mensen kennen. Met als gevolg, dat toen in 1948 in Londen de basis werd gelegd voor de **Europese Judo Unie (EJU)** de Italiaanse Judo Bond juist met Jaap contact zocht. Na enige jaren van het Italiaanse voorzitterschap werd Jaap Nauwelaerts de Agé op 19 december 1954 benoemd tot voorzitter van de **EJU.**

Pionier Jaap Nauwelaerts de Agé is een sportbestuurder pur sang. Hij is mede een van de grondleggers van de **Nederlandse Jiu Jitsu en Judo Bond (NJJB).**

Naast zijn sportacademie gaf Jaap vanaf 1948 voetbal- en judotrainingen aan de eerste Rijksopleiding voor Sport (CIOS), die werd geopend door Prins Bernhard. In 1959 werd hij benoemd als docent aan de Academie voor Lichamelijke Opvoeding (ALO) in Den Haag. Verder gaf hij cursussen aan zo'n vijf politiekorpsen, clinics bij de EJU en IJF en gaf de top van Feijenoord les in valbreken en van 1949 tot 1953 maakte hij deel uit van het Nederlandse team met diverse nationale en internationale successen. Bekend uit die tijd zijn de eerste Nederlandse Judokampioenschappen van 1950 zonder gewichtsklassen. Jaap stond in de finale tegen Jan Sniijders, waarin hij ondanks een fenomenale Kata Guruma zijn meerdere moest erkennen en genoegen nemen met een tweede plaats. Naast het arbitrerende als EJU en IJF scheidsrechter organiseerde Jaap cursussen, examens en stages en was als directeur Sportief EJU/IJF betrokken bij zes Olympische Spelen en bijna alle EK's en WK's in die tijd.

Samen met Gé Koning en Bob van Nieuwenhuizen ontwierp Jaap voor het Jiu Jitsu het zogenaamde **NaKoNi systeem**, beter bekend als het Kersenbloesem graden systeem. Met Gé Koning schreef hij een boek over de juiste Jiu Jitsu technieken. In 1953 vloog Jaap samen met Anton Geesink op uitnodiging naar Japan, waar zij gedurende drie maanden demonstraties gaven op diverse ambassades, universiteiten, judoscholen, waaronder natuurlijk ook de Kodokan. Maar er werden ook de nodige vergaderingen belegd voor een wederzijds begrip en goede verstandhouding met betrekking tot de nieuwe internationale afspraken inzake de wedstrijdreglementen. Bovendien werd gesproken over het Judo als Olympische Sport. Gedurende drie maanden leven en eten als geëerde Japanners met de daarbij behorende perfecte persoonlijke (egards) verzorging, gaf bij Jaap bij thuiskomst enige aanpassingsproblemen, aldus zijn vrouw. In 1954 maakte Jaap zich sterk, mede met het oog op de volgende Olympische Spelen, het vrouwenjudo in Nederland ingevoerd te krijgen.

Samen met **Jan Sniijders** en **Gé Koning** behoorde **Jaap Nauwelaerts de Agé** tot de **eerste dangraadhouders in Nederland**, die behaald werd bij Kawaishi in Frankrijk.

Zijn verdere dangraden behaalde hij bij de Kodokan, NJJB, EJU en tenslotte promoveerde de JBN **Jaap Nauwelaerts de Agé** in 2008 tot **10e dan judo**, die hem door **Anton Geesink** werd uitgereikt.

Het initiatief van de **NVWG** om te komen tot een **Nationaal Budo Veteranen Platform** vindt Jaap bijzonder positief. Met klem wijst hij echter ook op een aantal aandachtspunten, die wij ons zeker ter harte zullen nemen.

*Na afloop keken wij elkaar aan en dachten: **IS DIT EEN JUDO SPROOKJE?**
Zoveel te hebben bereikt en mogen betekenen voor je sport.*

Namens de **NVWG**, (**Nederlandse Veteranen Werk Groep**),

Jaap dit was bijzonder, bedankt

Budoveteranen@gmail.com

Voor uitgebreide data, chronologie zie: JBN boek 70 jaar
ISBN 9789077850107 – Bookexpress.info